

Onderzoek naar ontmoetingsplekken in Wezep

Is er behoefte om voor verschillende doelgroepen meerdere ontmoetingsplekken in Wezep te realiseren?

*“Als er ontmoeting is,
dan komen de ideeën,
dan gebeurt er wat. Met
ontmoetingen zet je een
positieve beweging in gang.”*

1. Samenvatting

Binnen de gemeente Oldebroek is er aandacht voor het versterken van welzijn. Inwoners moeten kunnen meedoen, ongeacht hun achtergrond of situatie. Het faciliteren van ontmoetingsplekken is van belang om deze versterking voor elkaar te krijgen. Naast de dorpshuizen zijn er ook maatschappelijke initiatieven en plekken in de gemeente die een rol vervullen in het faciliteren van ontmoeting. Denk bijvoorbeeld aan kerkelijke verenigingen en sportclubs.

De gemeente is benieuwd of er voor verschillende doelgroepen wel voldoende mogelijkheden zijn om anderen te ontmoeten. Spectrum heeft een onderzoek uitgevoerd in de kern Wezep naar de behoefte die er leeft om voor verschillende doelgroepen meerdere ontmoetingsplekken te realiseren. Spectrum heeft deskresearch gedaan naar de maatschappelijke ontwikkelingen en huidige ontmoetingsplekken. Daarnaast is er gesproken met ruim 100 inwoners van Wezep, diverse ontmoetingsplekken en andere stakeholders.

Samenvattend kunnen we zeggen dat er behoorlijk veel mogelijkheden zijn in Wezep om anderen te ontmoeten. Veel mensen geven aan dat het hen ook lukt om anderen te ontmoeten en dat zij op dat vlak geen ondersteuning nodig hebben. Om de ontmoetingsplekken te kunnen behouden moet er aan de basisvoorwaarden vrijwilligers, huisvesting en financiën worden voldaan. Tijdig onderhoud aan de panden is nodig om zo aantrekkelijk en duurzaam te blijven én om bestaande en nieuwe activiteiten te kunnen blijven bieden. Het vinden en binden van vrijwilligers en het realiseren van een sluitende exploitatie zijn eveneens essentieel om te kunnen blijven bestaan. Het belang om vooruit te kijken wordt erkend. De mate waarin er al vooruit wordt gekeken is wisselend voor de ontmoetingsplekken.

Er is onder de inwoners behoefte aan meer ontmoetingsmogelijkheden in Wezep en dan met name voor de jeugd. Jongeren geven aan dat het geen plekken hoeven te zijn met een dak; een voetbalveldje of bankje is genoeg. Als ze er maar welkom zijn en niet weggestuurd worden. Er hoeft niet in elke wijk een buurthuis te komen. Wel vinden inwoners het fijn dat er, zoals nu het geval is, meerdere ontmoetingsplekken in het dorp zijn.

Daarnaast geven respondenten aan dat mensen met een psychisch kwetsbare achtergrond behoefte hebben aan ontmoeting in een kleine, veilige groep waarbij prikkels zo beperkt mogelijk worden gehouden en waar de juiste, passende begeleiding wordt geboden. Dit wordt nu gemist in Wezep.

De respondenten benoemen belangrijke aspecten om een goede basis voor ontmoeting te hebben en ontmoeten te stimuleren. Samengevat identificeren ze vijf cruciale onderdelen voor succesvol ontmoeten.

Veilige plek

Laagdrempelig

Persoonlijk
contact

Vertrouwen

Eigen initiatief

2. Inhoudsopgave

1. Samenvatting	3
2. Inhoudsopgave.....	4
3. Inleiding.....	5
4. Aanpak	6
4.1. Deskresearch.....	6
4.2. In gesprek met stakeholders.....	6
4.3. Inwoner peiling	6
5. Maatschappelijke ontwikkelingen	7
5.1. Vergrijzing	7
5.2. Veranderde sociale normen op groepsgevoel	7
5.3. Afname vertrouwen in politiek en instituties	8
5.4. Digitalisering	9
5.5. Toegankelijkheid en inclusie	9
6. Uitkomsten.....	10
6.1. Ontmoetingsplekken.....	10
6.2. Het karakter van Wezep volgens de respondenten.....	17
6.3. Inwoners die moeite hebben om met anderen in contact te komen.....	18
6.4. Behoeftte van inwoners	18
6.5. Voorwaarden voor ontmoeting	20
6.6. Toekomst.....	23
7. Conclusie	26
8. Advies.....	29
9. Bijlage 1: Bronnen	31
10. Bijlage 2: Format voor gesprek met inwoners	32
11. Bijlage 3: Tabellen	33

3. Inleiding

Binnen de gemeente Oldebroek is er aandacht voor het versterken van welzijn. Inwoners moeten kunnen meedoen, ongeacht hun achtergrond of situatie. Het faciliteren van ontmoetingsplekken is van belang om deze versterking voor elkaar te krijgen. De gemeente Oldebroek heeft in elk van haar zes kernen een dorpshuis. Deze dorpshuizen moeten ruimte geven aan inwoners om elkaar te ontmoeten. Het idee is dat de dorpshuizen zoveel mogelijk zelfstandig zijn en voor een sluitende exploitatie zorgen. In de praktijk verschillen de dorpshuizen van elkaar; ze vervullen verschillende functies, pakken diverse rollen en verschillen in mate van zelfstandigheid.

Naast de dorpshuizen zijn er ook maatschappelijke initiatieven en plekken in de gemeente die een rol vervullen in het faciliteren van ontmoeting. Denk bijvoorbeeld aan kerkelijke verenigingen, sportclubs en buurthuizen, zoals bijvoorbeeld buurthuis De Huiskamer in Wezep. De maatschappelijke initiatieven lijken soms een andere doelgroep te bereiken dan de dorpshuizen.

Met het oog op het nieuwe beleid Sociaal Domein, dat eind 2023 wordt vastgesteld, is de gemeente benieuwd of er voor verschillende doelgroepen wel voldoende mogelijkheden zijn om anderen te ontmoeten. Ze heeft aan Spectrum gevraagd een onderzoek uit te voeren in de kern Wezep naar de behoefte die er leeft om voor verschillende doelgroepen meerdere ontmoetingsplekken te realiseren. Subvragen die de gemeente graag onderzocht wil hebben zijn:

- Welke ontmoetingsplekken zijn er in Wezep?
- Welke doelgroepen bereiken deze ontmoetingsplekken?
- Welke behoefte hebben inwoners om elkaar te ontmoeten?
- Welke ontwikkelingen kunnen de behoefte aan ontmoetingsplekken in de toekomst beïnvloeden?
- Hoe kijken de ontmoetingsplekken zelf naar de ontwikkelingen en hun doelstellingen op korte en middellange termijn?
- Wat hebben de huidige ontmoetingsplekken nodig om ook in de toekomst hun doelgroep te kunnen bedienen of waar gewenst de doelgroep te verbreden?

Dit kwalitatieve onderzoek geeft een beeld van de huidige ontmoetingsplekken en de behoeften die er volgens de respondenten zijn als het gaat om ontmoeten in de nabije toekomst. Ontmoeten gebeurt zowel in de buitenlucht als binnen. In dit onderzoek beperken we ons tot ontmoeten-met-een-dak, oftewel binnen. Of er voldoende mogelijkheden zijn om buiten te bewegen, spelen en ontmoeten wordt onderzocht en beschreven door OBB Ingenieursbureau in *QuickScan jongeren gemeente Oldebroek*. Deze quickscan is begin september 2023 opgeleverd.

In dit rapport worden de ervaringen, behoeften en het perspectief van de respondenten op het gebied van ontmoeten weergegeven. Een aantal respondenten is werkzaam bij de gemeente Oldebroek; hun input is meegenomen in dit onderzoek. Er worden echter geen gemeentelijke standpunten weergegeven in dit rapport.

4. Aanpak

Dit onderzoek bestaat uit een drietal onderdelen: deskresearch, in gesprek met stakeholders en een inwoner peiling. We gaan in de volgende paragrafen verder op deze drie onderdelen in.

4.1. Deskresearch

We brengen de maatschappelijke en demografische ontwikkelingen in beeld die van invloed zijn op de huidige en toekomstige vraag naar ontmoeten. Daarnaast betrekken we de uitkomsten van de vragenlijst *Samen geven we de gemeente kleur*. Die vragenlijst is in het voorjaar van 2023 door de gemeente uitgezet onder haar inwoners.

4.2. In gesprek met stakeholders

We zijn benieuwd naar de huidige ontmoetingsplekken. Welke doelgroepen bereiken zij? Wat hebben zij nodig om ook in de toekomst hun doelgroep te blijven bedienen? Om antwoorden op deze vragen te krijgen gaan we in gesprek met stakeholders van verschillende ontmoetingsplekken. We gaan in gesprek met De Huiskamer, De Klinker, De Brinkhof, De Kamphal, Voetbalvereniging WHC, Wijk U en een aantal kerken.

Het lukt niet iedereen om anderen te ontmoeten, terwijl ze dat wel zouden willen. We gaan in gesprek met professionals die onder andere met deze doelgroep werken, denk aan Nummer 13, een buurtsportcoach, het sociaal team en de kerngroep van verbinding¹.

Daarnaast spreken we verschillende mensen vanuit de gemeente die bij het onderwerp ontmoeten betrokken zijn, te weten drie dorpscontactambtenaren, de opbouwwerker en de beleidsambtenaar gezondheid.

4.3. Inwoner peiling

We willen weten welke behoefte inwoners hebben om elkaar te ontmoeten. Dat kunnen zij zelf het beste vertellen. Omdat er onlangs al een vragenlijst door de gemeente is uitgezet en de wens is om inwoners niet te overvragen, kiezen we voor persoonlijk contact met inwoners bij de (super)markt. Op donderdag 13 juli 2023 leggen we op het Meidoornplein en bij de markt inwoners een viertal stellingen voor. De inwoners die openstaan voor meer stellingen, leggen we acht stellingen voor. En daarnaast is er ruimte voor dialoog voor de inwoner die daar behoefte aan heeft. In totaal hebben we op deze wijze 106 inwoners gesproken.

¹ De kerngroep van verbinding heette tot voor kort de kerngroep eenzaamheid. Leden van deze kerngroep zijn De Huiskamer, Het pastoraal platform Wezep, Buurthuis Grinthuus, Buurtvereniging De Akkers, opbouwwerker, ouderenbezoeker en dorpscontactambtenaar.

5. Maatschappelijke ontwikkelingen

Er zijn tal van maatschappelijke ontwikkelingen die invloed hebben op de manier waarop mensen elkaar ontmoeten. De nasleep van het coronavirus woedt nog door ons land, en we merken op verschillende manieren invloed van de oorlog in Oekraïne op ons bestaan. Daarnaast zijn er verschillende al langer lopende ontwikkelingen die ook in Wezep effect hebben zoals vergrijzing en digitalisering. In dit hoofdstuk gaan we op vijf ontwikkelingen in die invloed hebben op het ontmoeten in Wezep. Dit zijn 1) vergrijzing, 2) veranderde sociale normen op groepsgevoel, 3) afname vertrouwen in politiek en instituties, 4) digitalisering en 5) diversiteit en inclusie.²

5.1. Vergrijzing

We hebben in heel Nederland te maken met vergrijzing. Het aantal 65-plussers tegenover het aantal 20-65 jarigen is met 34% hoog en zal nog jaren toenemen [1]. Die zogeheten grijze druk is in Wezep vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde. Kijkend naar de inwoners naar leeftijd in Wezep zal die ook daar blijven toenemen [2]. Daarbij wordt er gesproken van een dubbele vergrijzing in Nederland; het aandeel 65-80 jarigen groeit, maar ook het aantal 80-plussers. Dit alles wil zeggen dat een relatief kleiner wordende groep werkenden zorg moet dragen voor ouderen die juist meer zorg nodig hebben omdat ze ouder blijven worden [3]. Mensen willen doorgaans graag zelfstandig blijven wonen en door de vergrijzing zullen meer mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen.

Buiten formele zorg heeft deze groep ook meer behoefte aan informele zorg en ontmoeting. Een groot deel van de 65-plussers is gepensioneerd. Ze hebben daardoor doorgaans veel vrije tijd om zelf in te vullen én ze hebben geen collega's meer. Sociaal contact dat gepaard gaat met werken is voor hen niet meer vanzelfsprekend; het vraagt van de ouderen eigen initiatief om anderen te ontmoeten.

Verskillende life events kunnen een voorspeller van eenzaamheid zijn. Denk bijvoorbeeld aan ouderen die in isolement raken na het verlies hun partner. Of die de deur niet meer uit durven, omdat ze zich schamen voor hun (beginnende) dementie. Daarnaast kan hun sociale kring afnemen omdat hun vrienden en familie sterven, of hun kinderen en familie elders zijn gaan wonen.

Dit betekent ook veel voor het aanbod van ontmoetingsplaatsen. In Wezep zullen ook meer (alleenstaande) ouderen komen en de vraag naar ontmoeten zal voor hen waarschijnlijk toenemen. Daarbij blijven mensen langer zelfstandig wonen, wat er naar verwachting voor zorgt dat er meer behoefte aan (georganiseerde) ontmoeting is voor ouderen. Buiten uitdagingen biedt dit ook een kans voor een inclusiever Wezep. Met het groeiende aantal ouderen groeit namelijk ook de vraag naar meer gevarieerde ontmoetingsplekken.

5.2. Veranderde sociale normen op groepsgevoel

Er zijn meerdere trends die de sociale normen op groepsgevoel beïnvloeden. Er wordt op een andere manier gekeken naar het behoren bij een groep [4]. Aan de basis hiervan staan sociale trends waaronder ontzuiling en emancipatie. Hiermee gepaard gaan andere werkpatronen. Mensen richten hun werk- en privéleven anders in waardoor het niet altijd meer matcht met bepaalde verenigingen. Steeds minder Nederlanders zijn lid van een sportclub of vereniging. Met name pubers zijn aan het afhaken bij (sport)clubs [6]. Deze trend bestond al voor de coronapandemie, maar is in die tijd versterkt.

Daarbij zien we landelijk een terugloop van het aantal kerkgangers [5]. Van Wezep is het niet duidelijk hoeveel mensen nog actief lid van een kerk zijn. In 2015 was Oldebroek nog een van slechts 11 gemeenten in Nederland waar meer dan de helft van de inwoners nog regelmatig naar de kerk

² De bronnen van dit hoofdstuk staan in bijlage 1.

ging [5]. Wezep telt 8 kerken die allemaal in gebruik zijn. Een groot deel van de sociale cohesie en het ontmoeten hangt nog steeds aan de kerken. In gesprek met Wezepers geven veel mensen aan geen (actief) lid van de kerk (meer) te zijn. Dit lijkt deels een generatieding, waarbij jongere generaties steeds minder van hun ouders 'moeten'.

Deze veranderde sociale normen op groepsgevoel hebben als gevolg dat er een groter beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van mensen. Er zijn minder momenten waar standaard omgezien wordt naar hen. Ze zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden en onderhouden van sociale contacten. Dat wil ook zeggen dat er minder steuntjes in de rug (mogelijk) zijn. Wanneer een deel van het sociaal netwerk wegvalt is er niet altijd directe achtervang. Bijvoorbeeld wanneer iemand wegvalt bij een vriendengroep na een relatiebreuk of wanneer een vriendengroep uit elkaar valt omdat ze op verschillende plekken gaan werken of studeren.

Voor kerken en (sport)verenigingen in Wezep betekent de afname van leden dat er bij hen minder ontmoeting plaatsvindt. Om ontmoetingen te blijven stimuleren zullen ze dat op een andere manier moeten aanpakken. Bijvoorbeeld door meer eenmalige activiteiten aan te bieden waar geen lidmaatschap voor vereist is. Zo leren inwoners (zonder lidmaatschap) de verenigingen en ontmoetingsplekken kennen en bij een goede ervaring zullen ze mogelijk vaker komen én anderen erover vertellen. Mond tot mond reclame is voor ontmoetingsplekken onmisbaar voor het binnenhalen van nieuwe bezoekers.

5.3. Afname vertrouwen in politiek en instituties

Nederland is de afgelopen jaren een laag-vertrouwenssamenleving geworden [7]. Met name het vertrouwen in de overheid is afgenomen. Er is vooral nog vertrouwen in verwanten en personen waarmee mensen een persoonlijke relatie kunnen onderhouden [4]. Het lijkt er niet op dat deze trend extra hoog is in Wezep. De laatste jaren is de opkomst bij verkiezingen in de gemeente Oldebroek nooit lager dan het landelijk gemiddelde [8]. Daarnaast is er relatief weinig armoede in de gemeente Oldebroek; 5% huishoudens met problematische schulden tegenover 7.9% gemiddeld in Nederland. En 3% kinderen in een uitkeringsgezin tegenover 6% in Nederland [9]. Een groep waarin het wantrouwen relatief hoog is.

Concrete gevolgen van dit wantrouwen zou je kunnen zien in dat mensen een grotere drempel ervaren om contact te leggen met formele instituties zoals de gemeente, schuldhulpverlening en politie. Andersom kan het er ook voor zorgen dat mensen plaatsen ontwijken waarbij zulke instituties betrokken zijn. In Wezep geven sommige mensen aan activiteiten bij De Brinkhof te vermijden omdat daar de politie en het sociaal team zit.

Daarnaast kan er in de gemeente Oldebroek sprake zijn van een laag onderling vertrouwen. Er is namelijk een verschil tussen het onveiligheidsgevoel en vermijdingsgedrag en de werkelijke overlast cijfers [10]. De gemeente Oldebroek scoort erg positief op het gebied van overlast en onveiligheid in de Leefbarometer; 0,0831 tegenover het landelijke gemiddelde 0,0035. Die score is gebaseerd op zaken als geweldsmisdrijven, vernielingen en ordeverstoringen. Verder kijkend naar verschillende zaken zoals het aantal misdrijven, diefstal-en inbraak, en Veilig Thuis meldingen scoort de gemeente ook overal lager dan landelijke gemiddeldes. Het aantal politieregistraties van overlast jeugd en verwijzingen naar Halt fluctueert zowel landelijk als lokaal. Daar tegenover staat dat de er in gemeente hoog gescoord wordt op onveiligheidsgevoel en vermijdingsgedrag [10]. Dit duidt erop dat mensen zich relatief onveilig voelen in een relatief veilige plek.

Laag onderling vertrouwen kan meerdere nadelige gevolgen hebben. Mensen kunnen zich meer in zichzelf keren en meer moeite krijgen met naar ontmoetingsplekken gaan. Daarnaast kan het ook er ook voor zorgen dat mensen minder om hulp durven te vragen bij bekenden. Ten slotte kan het er

voor zorgen dat mensen die ergens een negatief beeld van hebben dat beeld ook vasthouden. Dit kan leiden tot het vermijden van bepaalde groepen of plekken waar die groepen zijn.

Directe oorzaken van dit onveiligheidsgevoel en vermijdingsgedrag zouden verder moeten worden onderzocht om een duidelijk beeld te krijgen welk effect dit heeft op inwoners en ontmoeting in Wezep.

5.4. Digitalisering

Ook de technologische opmars is versterkt tijdens de coronapandemie. Zoals eerder benoemd biedt het internet een nieuwe plek en manier van ontmoeten. Dit kan zowel voordelen als nadelen hebben voor het ontmoeten en eenzaamheid.

Een groot voordeel is dat het mensen die minder mobiel zijn helpt om contact te houden. Denk aan ouderen die nu kunnen Facetimen met hun (klein)kinderen. Maar ook mensen die online de kerkdienst kunnen volgen wanneer het ze even niet lukt om naar de kerk toe te gaan. Daarnaast kan het internet mensen helpen die geen lid van een kerk of vereniging zijn om mensen te ontmoeten. Anderzijds blijven de mogelijkheden van online beperkt. Het belang van fysieke ontmoeting en ontmoetingsplekken blijft groot [11].

Een andere ontwikkeling is dat veel mensen eerst online kijken voordat ze ergens heen gaan. Het belang van een aantrekkelijke up-to-date website is erg belangrijk. Een website met slechte opmaak of foto's zorgt ervoor dat mensen afzien van een bezoek [12]. Een gedateerde website zorgt ervoor dat ze slecht te vinden zijn [13]. Openbare ontmoetingsplaatsen zoals dorpshuizen en sportverenigingen zijn er dus bij gebaat om een goede online uitstraling en vindbaarheid te hebben. In de praktijk is het echter vaak lastig voor hen om dit op te zetten zonder professionele hulp.

Digitalisering speelt ook in Wezep een rol. Er vinden online ontmoetingen plaats en ontmoetingsplekken en -activiteiten worden digitaal gepromoot. De kwaliteit en het bereik van de online mogelijkheden zijn nog niet optimaal. De websites van meerdere ontmoetingsplekken zijn niet up to date. De informatie is bijvoorbeeld gedateerd, afbeeldingen zijn niet altijd scherp en ze zijn niet aangepast voor mobiele telefoons. Daarnaast zijn de ontmoetingsplekken slecht vindbaar in zoekmachines. Er liggen kansen om de online mogelijkheden beter te benutten om zo meer ontmoeting te organiseren.

5.5. Toegankelijkheid en inclusie

Het belang van toegankelijkheid en inclusie wordt steeds belangrijker gevonden. Dit komt deels door de verplichte digitale toegankelijkheid en inclusieagenda's voor gemeentes. Er zijn grotere verwachtingen én eisen van gemeentelijke voorzieningen. Daaronder vallen ook (ten deels) maatschappelijk vastgoed en de openbare ruimte daaromheen. In de gemeente Oldebroek zijn ze aan de slag met een inclusieagenda.

Maar we zien ook dat de maatschappij deze verantwoordelijkheid draagt. Er wordt door veel verenigingen, dorpshuizen en kerken steeds meer rekening gehouden met financiële, sociale en fysieke toegankelijkheid. Onderzoek heeft laten zien dat sportclubs hierin vaak nog achterblijven [14]. In het Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme staat nadrukkelijk het belang van een lokale aanpak tussen gemeente en verenigingen hierin [15].

Dit komt er op neer dat er zowel door de gemeente als de maatschappij van ontmoetingsplekken wordt gevraagd om zich open te stellen voor meer verschillende mensen. Dat kan betekenen dat ze hun locatie en tarieven aan moeten passen, maar ook dat er ruimte moet zijn voor gesprek over hoe je met bepaalde mensen (zoals bijvoorbeeld mensen met ASS of een andere culturele achtergrond) om gaat.

6. Uitkomsten

In dit onderzoek is gesproken met inwoners, diverse professionals en met betrokkenen van ontmoetingsplekken. In dit hoofdstuk gaan we eerst in op de ontmoetingsplekken (6.1). Vervolgens gaan we in op het dorp Wezep en geven we weer hoe respondenten het karakter van Wezep omschrijven (6.2). In paragraaf 6.3 is er aandacht voor inwoners die moeite hebben om met anderen in contact te komen en de behoefte die zij op dit gebied hebben. Gevolgd door behoeften van inwoners, van jong tot oud, in paragraaf 6.4. Uit alle gesprekken die er zijn gevoerd zijn vervolgens een aantal voorwaarden te destilleren die nodig zijn om tot ontmoeting te komen. Die voorwaarden staan in paragraaf 6.5 centraal. Dit hoofdstuk sluiten we af met een blik richting de toekomst: wat is er nodig om ook in de toekomst ontmoetingen te kunnen stimuleren?

6.1. Ontmoetingsplekken

Deze paragraaf starten we met een kaartje van Wezep. Vervolgens gaan we in op de verschillende ontmoetingsplekken die we hebben gesproken tijdens dit onderzoek.

6.1.1. Ontmoetingsplekken in Wezep

De ontmoetingsplekken zijn hierboven visueel weergegeven. In het kaartje is ook te zien welke doelgroepen de ontmoetingsplekken bereiken.

Het valt op dat een deel van de horeca en de sportlocaties wat meer aan de Noordelijke en Zuidelijke kant van het dorp gevestigd zijn en de kerken en buurthuizen liggen over het algemeen wat centraler in het dorp.

Er zijn verschillende ontmoetingsplekken in Wezep, die alle leeftijdsgroepen bedienen. Het valt op dat De Huiskamer en De Klinker ook bedoeld zijn voor alle leeftijdsgroepen, maar dat daar vooral volwassenen en ouderen komen.

De sportverenigingen zitten verspreid over het dorp en bereiken een brede leeftijdsgroep. Voor inwoners met een beperking is er sportaanbod vanuit Goed Bezig. Zij merken alleen dat het lastig is om de doelgroep te bereiken; ze beschikken niet over contactgegevens van mensen met een beperking en doen hun best om toch in contact te komen.

Inwoners geven aan dat de ontmoetingsplekken voor het hele dorp zijn. Inwoners uit alle wijken komen bij de verschillende ontmoetingsplekken. In andere dorpen of steden hoor je nog wel eens terug dat een buurthuis echt van de buurt is waarin deze gevestigd is en dat mensen uit andere buurten zich er niet welkom voelen. Dat is in Wezep niet aan de orde.

Voor met name ouderen die ten Noorden van de Zuiderzeestraatweg wonen geldt dat de afstand die zij moeten afleggen om bij een ontmoetingsplek te komen soms als probleem wordt ervaren. Vanuit eigen woningen in het Noorden of locaties als de Turfhorst is het relatief ver om naar het centrum te komen. Dit betekent dat ze niet of minder naar de ontmoetingsplekken gaan dan ze eigenlijk zouden willen.

6.1.2. Buurtvereniging Wijk U

Buurtvereniging Wijk U is net na de Tweede Wereldoorlog opgericht. Op dit moment bestaat de vereniging uit 13 leden en jaarlijks organiseren ze een gratis kinderfeest voor alle basisschoolleerlingen uit Wezep en Hattemerbroek. Daarnaast organiseren ze sinds kort ook weer twee keer per jaar een snuffelmarkt. Uit ervaring weten ze dat de locatie heel bepalend is voor het slagen van een markt evenals samenwerken met andere partners, zoals bijvoorbeeld ondernemers.

Geld dat de vereniging onderhoudt na een kinderfeest wordt geïnvesteerd in het dorp. Zo hebben ze in de voortuin van hun pand een bankje geplaatst, waar mensen bijvoorbeeld even kunnen uitrusten tijdens een fietstocht. Elke dinsdagavond en zaterdagmiddag komen de leden bij elkaar. Om het kinderfeest en de snuffelmarkt te organiseren én om gezellig met elkaar een biertje te drinken. De deur staat open voor anderen. In de praktijk is er nauwelijks aanloop van niet-leden.

Het pand dat ze bezitten is al afbetaald en verder lukt het de vereniging met name door het aanboren van hun netwerk om het kinderfeest en de snuffelmarkt te financieren. Onlangs zijn ze door de dorpscontactambtenaar gewezen op een subsidiemogelijkheid voor het kinderfeest en de subsidie is inmiddels toegekend.

Voorheen organiseerde Wijk U tentfeesten voor jong en oud. Ze zouden ook wel weer wat voor jongeren willen organiseren, maar dan wel met de garantie dat het een gezellig feest wordt en blijft en niet wordt verpest door overmatig drank- en drugsgebruik en door vernielingen.

6.1.3. Multifunctioneel Centrum De Brinkhof

Het bestuur van De Brinkhof geeft aan dat het pand uit de jaren '90 stamt en in 2014-2016 is verbouwd. Daarbij zijn het podium en de grote zaal veranderd in de bibliotheek en is de kleine zaal de grootste zaal geworden. In De Brinkhof zitten verschillende partijen gevestigd: het CJG, het sociaal team, de politie, Stichting Welzijn Ouderen, Stichting Vluchtelingenwerk, het consultatiebureau en de bibliotheek. Daarnaast worden zalen verhuurd aan diverse partijen voor het geven van cursussen, het houden van vergaderingen en het vieren van verjaardagen. Er zijn ook wekelijks terugkerende activiteiten zoals het spelen van bridge en line dansen. Kortom, in De Brinkhof zijn verschillende formele en informele maatschappelijke organisaties te vinden.

De Brinkhof is de naam van het pand en van de stichting die verantwoordelijk is voor het beheer en de exploitatie van De Brinkhof. De Brinkhof is net financieel gezond. Overdag ligt de bezettingsgraad rond de 50-60% en in de avond tussen de 20-30%. In de weekenden zijn ze doorgaans gesloten. Het pand is van de gemeente en De Brinkhof betaalt huur voor het pand. Ze ontvangen vanuit de gemeente een subsidie van €20.000 per jaar.

De Brinkhof heeft sympathie voor de rol die De Huiskamer speelt in het dorp als het gaat om ontmoeten. Zelf kunnen ze in hun huidige pand ontmoeting niet nog meer stimuleren en dat komt volgens de bestuursleden door verschillende factoren:

- Er is geen bruincafé-achtige sfeer. Wil je ontmoeting stimuleren dan moet je een plek zijn waar mensen zich welkom voelen en die laagdrempelig is om binnen te stappen. En zo is De Brinkhof niet ingericht.
- Onder andere de politie, het CJG en het sociaal team zitten in De Brinkhof gevestigd. Mensen willen daar niet mee geconfronteerd worden. Ze willen anoniem binnen kunnen lopen.
- Er is helemaal geen opslag ruimte in het pand. Dus als je bepaalde activiteiten wilt doen, dan heb je geen ruimte om materiaal op te slaan. Ook de keuken is niet ingericht om samen te koken en daarna te eten.
- Het is geen centrale locatie. De locatie ligt niet bij het economische centrum en is daardoor minder aantrekkelijk om spontaan binnen te lopen.

Ondersteuning in de marketing en communicatie kan De Brinkhof wel gebruiken. De website is gedateerd en het is moeilijk om met hun kleine budget actuele en aansprekende communicatie neer te zetten.

6.1.4. De Huiskamer

De Huiskamer is een particulier initiatief en is gevestigd in een oud schoolgebouw. Tijdens dit onderzoek heeft de gemeente aangegeven dat De Huiskamer tot 1 januari 2024 gebruik kan maken van het pand. Het is nog niet duidelijk waar De Huiskamer naar toe kan verhuizen. Zelf willen ze heel graag een pand in het centrum bij het Meidoornplein, zodat het centrum naast een economische ook een maatschappelijke functie heeft.

De deuren van De Huiskamer staan voor iedereen open en ze merken dat er met name ouderen op afkomen. De Huiskamer is een neutrale plek, ze zijn niet gebonden aan een kerk of stroming. Dat maakt het mogelijk dat iedereen zich welkom voelt. De weg wordt ook steeds meer gevonden door mensen met een psychisch kwetsbare achtergrond en door jongeren. De groepen die ze niet zelf binnen halen komen toch binnen door een van hun samenwerkingspartners zoals het jongerenwerk Nummer 13, Stichting Present, Viatens, en binnenkort Ixta Noa.

In de praktijk zien ze wel dat de meeste mensen, met name ouderen, uit de buurt komen. Mensen die verder weg in Wezep wonen lukt het lang niet altijd om er te komen. Voor sommigen is de afstand te ver om zelf te reizen. Anderen hebben moeite met drukke verkeerssituaties of de staat van het wegdek op de route. Met name de Zuiderzeestraatweg wordt als voorbeeld genoemd.

Mensen zijn nog wel eens wat afwachtend, maar als ze eenmaal binnen zijn geweest komen ze doorgaans vaker terug. Bij De Huiskamer zijn er mensen die veel alleen waren, er een keer koffie hebben gedronken en vervolgens zeer regelmatig terugkwamen om zich in te zetten als vrijwilliger.

Er worden verschillende activiteiten aangeboden, zoals samen eten, koffie-ochtenden, samen schaken en samen koken. Er is een repair café, een taalgroep voor migranten, en een tweedehands kledingwinkel. Nummer 13 heeft een ruimte in De Huiskamer waar ze met jongeren bij elkaar kunnen komen. Daarnaast kunnen inwoners een zaaltje huren. Bijvoorbeeld voor een vergadering met hun VVE.

Met name van de eetgroep krijgen ze positieve reacties. Er is door meerdere ouderen aangegeven dat het de enige goede maaltijd is die ze in de week eten. En ook dat ze er de hele week naar uit kijken.

Ze vinden het zelf vooral belangrijk dat de gemeente hen blijft steunen en helpen met het vinden van een goede locatie. De Huiskamer geeft aan zelf veel te kunnen regelen en verder niet veel nodig te hebben van de gemeente. Hun onafhankelijkheid van de gemeente zien ze zelf als een kracht om mensen binnen te krijgen. Ze willen graag hun huidige aanpak (echt van onderop *willen* werken) behouden en zijn een beetje huiverig als er bijvoorbeeld een subsidie relatie met de gemeente komt. Ze verwachten bij een subsidie relatie dat ze vanuit de gemeente voorwaarden opgelegd krijgen (aan

overheidsvoorwaarden *moeten* voldoen) en ze denken dat hun huidige aanpak dan in het geding komt.

6.1.5. De Kamphal

In De Kamphal worden verschillende sporten beoefend: volleybal, gymnastiek, badminton, zaalvoetbal, tafeltennis en taekwondo. Mensen van allerlei leeftijden sporten er. De horeca in het pand is een goede ontmoetingsplek voor de verschillende verenigingen die er spelen. Na het sporten wordt er door velen nog even na gekletst met een drankje. Zo ontstaat er soms ook interactie tussen leden van verschillende verenigingen. Bij competities zijn het niet alleen mensen uit Wezep maar ook de tegenpartij die er aanschuiven.

Het contact met de gemeente is wat wisselend. Ontwikkeling kan erg lang duren en dan gaat het met name over de ver(nieuw)bouw. De buitenkant van het pand is 5 jaar geleden aangepakt. De binnenkant is aan vernieuwing toe. Een aantrekkelijkere en duurzamere ruimte moet ervoor zorgen dat mensen vaker en langer naar De Kamphal toe gaan. Een modernere ruimte zal meer uitnodigen voor ontmoeting.

6.1.6. De Klinker

Het Leger des Heils zet zich op verschillende manieren in voor de maatschappij. Ze willen bijvoorbeeld eenzaamheid voorkomen. In Kampen is door een Korpsofficier een buurthuis opgericht om mensen bij elkaar te brengen. De ervaringen daar waren zo positief dat er in meerdere dorpen, waaronder in Wezep, buurthuizen zijn geopend. Inmiddels is De Klinker alweer 5 jaar actief.

Bij De Klinker kun je terecht voor een luisterend oor, een gesprekje, een activiteit, koffie of thee. Er is ook een tweedehandskledingwinkel. Er komen met name mensen van boven de 40 jaar. Ondanks dat De Klinker geen kerk is, maar een beweging, wordt deze niet door iedereen als neutraal ervaren.

Activiteiten die gekoppeld zijn aan samen eten werken meestal goed. Mensen komen binnen omdat ze van anderen horen dat die er ook zijn geweest: mond tot mond reclame werkt het best. Ze merken wel dat hun locatie niet voor iedereen meteen goed vindbaar is. Ze zitten net buiten het economisch centrum in een weg waar niet veel mensen komen. Ze hebben buiten een groot bord en vlaggen staan om dit te compenseren.

Het is voor De Klinker geen probleem om vrijwilligers te vinden. Als er een plekje vrij komt, is die zo weer gevuld.

Ze willen in de toekomst nog wel meer impact maken en nog meer aansluiten bij de vragen die inwoners hebben. En dat vraagt om goed te luisteren, te pionieren, te ontdekken. Dat is best een zoektocht. Ze hebben nog geen idee waar ze over twee jaar mee bezig zijn, dat hangt echt van de behoeften van de inwoners af.

De Klinker komt opslagruimte tekort, bijvoorbeeld voor boodschappen, geluidsinstallatie, maar ook voor de kleding die binnenkomt. Er zijn wel ideeën om het huidige pand uit te bouwen, zodat er meer ruimte komt. Het stichtingsbestuur, waar het pand van is, weet dit al. Maar daar is natuurlijk geld en toestemming voor nodig. De Klinker is benieuwd of de gemeente hierin iets kan betekenen.

6.1.7. Kerken

Er zijn acht kerken in Wezep en er is nog een Katholieke kerk in het buitengebied tussen Wezep en Hattem in. De laatste jaren wordt er langzaam maar meer samengewerkt tussen de kerken. Vijf kerken zijn vertegenwoordigd in het pastoraal platform Wezep.

Vanuit de Pauluskerk brengen twee keer per jaar zo'n 100 vrijwilligers een presentje langs bij alle leden van hun kerk. Dat wordt erg gewaardeerd en heeft geresulteerd in een netwerkmiddag. Het bleek dat lang niet alle leden elkaar kennen. Leden vanuit één wijk zijn uitgenodigd en hebben een gezellige middag gehad. Dit willen ze ook naar andere wijken van Wezep gaan uitbreiden én ze willen dit delen met de andere kerken. Dat kan heel eenvoudig, mede door de samenwerking in het platform.

Jaarlijks is er een week tegen eenzaamheid en daar zet het pastoraal platform zich ook voor in. Ze merken dat eenzaamheid niet alleen onder ouderen speelt, maar ook bij jonge gezinnen en jongeren. De kerken zetten zich de laatste tijd wat meer in om de jonge gezinnen te bereiken. Ze hebben twintig gezinnen bij elkaar gebracht en daar kwamen leuke ideeën naar boven. Het idee dat ze nu gaan oppakken is het organiseren van een Oktoberfest in januari 2024. Door meteen afspraken te maken wie wat doet, blijft het niet bij ideeën, maar komt er ook echt actie.

Ontmoeting is op verschillende manieren georganiseerd bij de kerken. Zo heeft Noorderlicht een ruimte voor de jeugdsoos. Met relaxte hangbanken waarin de jeugd kan chillen. De ontmoeting die ze organiseren is niet alleen gericht op leden van de eigen gemeenschap. Zo had Noorderlicht voor corona een koffieochtend voor iedereen die wilde en dat werd best goed bezocht door mensen van de aanleunwoningen er tegenover. Tijdens corona is er bij de aanleunwoningen een ontmoetingsruimte gecreëerd waardoor de behoefte voor de koffieochtend er niet meer was.

De kerken staan los van de gemeente Oldebroek en willen dat ook graag zo houden. In dit onderzoek hebben we niet alle activiteiten van alle kerken onderzocht. Naast deze beschreven activiteiten bestaan nog meer initiatieven.

6.1.8. Voetbalvereniging WHC

De voetbalvereniging heeft ruim 800 leden, waaronder veel jeugdleden. Ze hebben de ambitie om door te groeien naar een hogere klasse en daarvoor investeren ze veel in de jeugd.

WHC wil graag verplaatsen naar een andere locatie, omdat hun pand verouderd is. Dan komt er ruimte vrij voor woningen en krijgen ze zelf een nieuw sportpark. Met een modern pand verwacht WHC dat er meer ontmoetingen tot stand komen. Bij een nieuwe inrichting verwachten ze immers dat er meer rekening gehouden kan worden met wensen van jong tot oud, waardoor veel inwoners zich er thuis kunnen voelen.

Het is moeilijk om aan vrijwilligers te komen. Met name 'de oude grijze mannen' zijn nu vrijwilliger bij de vereniging. WHC geeft aan dat er nauwelijks jonge(re) aanwas komt die vrijwilligerswerk wil doen. Ze zitten er over te denken om lidmaatschap te koppelen aan vrijwillige inzet voor de vereniging om toch de vereniging draaiende te houden.

Ze willen graag sociaal aan sport koppelen. Ze weten niet precies welke behoefte er op dat vlak is, maar bezig zijn op maatschappelijk gebied vinden ze als vereniging belangrijk. Ze kunnen verschillende mensen laten mengen, omdat ze zelf neutraal zijn. Tevens kunnen ze meer een wij-gevoel creëren omdat er een gezamenlijk (sport)doel wordt nagestreefd.

Binnen de teams komt eenzaamheid voor. Daar kom je met name achter door 1 op 1 gesprekken te voeren. Verder ervaart WHC een toename van overlast door jongeren sinds ze bij het Meidoornplein niet meer welkom zijn. Het gaat om drank- en drugsgebruik bij de vereniging en vernielingen. Daarbij zijn zowel leden als niet-leden betrokken.

6.2. Het karakter van Wezep volgens de respondenten

Wezep is een dorp met verschillende voorzieningen, het ligt dichtbij verschillende uitvalswegen en zowel stad als natuur zijn binnen handbereik. Op straat begroeten mensen elkaar vriendelijk en centraal in het dorp is het winkelcentrum. Het dorp wordt ook wel getypeerd als stratenmakersdorp. Er wonen van oudsher veel stratenmakers en nog steeds wonen er veel mensen met praktische beroepen. Op het eerste gezicht een rustig dorp en al snel komt tijdens de gesprekken naar voren dat het best een *ingewikkeld* dorp is.

Veel respondenten geven aan dat Wezepers niet op hun mondje zijn gevallen. Ze zeggen wat ze vinden en vaak is dat weinig genuanceerd. In de gesprekken komt het onderwerp families regelmatig terug. Families zijn in Wezep hecht en blijven doorgaans ook generaties lang in het dorp wonen. Voor elkaar klaar staan is binnen families een gewoon goed. Je zegt afspraken af als je er voor je familie moet zijn.

Waar het dorp aan de ene kant heel hecht lijkt, door de vele kerkgemeenschappen en hechte families, voelen velen toch dat ze zelf hun eigen problemen moeten zien op te lossen. Zowel verschillende inwoners als professionals geven aan dat de vuile was niet buiten wordt gehangen. Dat heeft ook te maken met de sociale controle die er heerst; een roddel is snel geboren in Wezep.

Interactie is er vooral binnen groepen; binnen families of binnen een geloofsgemeenschap. Die groepen mengen moeizaam geven zowel inwoners als professionals aan. Als je niet kerkelijk bent en je nodigt bijvoorbeeld je burens die wel kerkelijk zijn uit, dan is de kans groot dat je een volgende keer zelf niet wordt uitgenodigd. Men blijft graag in contact met mensen uit de eigen groep.

Mensen van buitenaf hebben moeite om zich thuis te voelen in Wezep. Of het nou gaat om mensen die uit het buitenland of vanuit een ander deel van Nederland in het dorp komen wonen. Het is niet eenvoudig om onderdeel van de gemeenschap te worden. Verschillende inwoners geven aan dat er verschillende westerlingen snel vertrokken zijn uit het dorp omdat ze er niet konden aarden.

Over jongeren wordt door zowel inwoners als professionals veel gezegd. Een groot deel van de jongeren heeft voldoende contacten op school en bij (sport)verenigingen. Daarnaast wordt er van een kleine groep jongeren overlast ervaren. Ze hangen op straat, vernielen de openbare ruimte, gebruiken veel drank en drugs en staan in de regio bekend als een sterk collectief. Verschillende inwoners geven aan dat deze jongeren in uitgaansgelegenheden buiten Wezep er niet voor terugdeinzen om te knokken. Waar het gedrag van deze groep jongeren vandaan komt wordt niet helemaal duidelijk. De meesten geven aan dat dit gedrag al van generatie op generatie wordt doorgegeven. Dit is het voorbeeld dat ze krijgen, met andere woorden ze weten niet beter. Dit overlast gevende gedrag komt bij een relatief kleine, doch dominante, groep jongeren voor en raakt volgens Nummer 13 ook andere jongeren. Sommige jongeren willen er graag bij horen, maar worden niet geaccepteerd. Anderen willen er juist niet mee geassocieerd worden en vermijden plekken waar

de overlast gevende jongeren zijn. Ze gaan bijvoorbeeld niet naar discozwemmen omdat ze bang zijn dat er ook overlast gevende jongeren komen.

6.3. Inwoners die moeite hebben om met anderen in contact te komen

Het is lang niet voor iedereen eenvoudig om anderen te ontmoeten. Dat heeft verschillende oorzaken. Het kan onder andere komen door een gebeurtenis zoals een scheiding, burn-out of het overlijden van een partner. Het komt ook voor bij mensen met een beperking: zowel fysiek als psychisch. Binnen Wezep zijn er verschillende partijen die zich inzetten om ontmoeting voor deze doelgroepen te stimuleren. Zo zet Nummer 13 zich in voor jongeren, het sociaal team voor iedereen met een hulpvraag op dit gebied en zet Goed Bezig Oldebroek zich in voor een gezond en actief leven. Goed Bezig richt zich onder andere op jongeren met ASS¹ en zet zich in voor uniek sporten voor mensen met een beperking.

De professionals geven aan dat je echt moet investeren om de mensen te vinden en te leren kennen. Een vertrouwensband is nodig om mensen hun huis uit te krijgen en mee te laten doen aan activiteiten. Ze zijn zich ervan bewust dat het aanbod voor mensen in een kwetsbare situatie iets anders vraagt dan het aanbod voor anderen. Vaak moeten de groepen kleiner zijn om een veilige situatie te creëren en om de prikkels zo laag mogelijk te houden. Er hoeven niet zo nodig nieuwe ontmoetingsplekken bij, het gaat meer om ruimte en tijd om te investeren in mensen die het nodig hebben en het inclusief maken van de bestaande plekken. Het ontmoeten kan bijvoorbeeld ook buiten in een wandelgroepje. En het is van belang om een band op te bouwen, daarvoor is de eerste stap om bij de mensen thuis te komen, achter de voordeur.

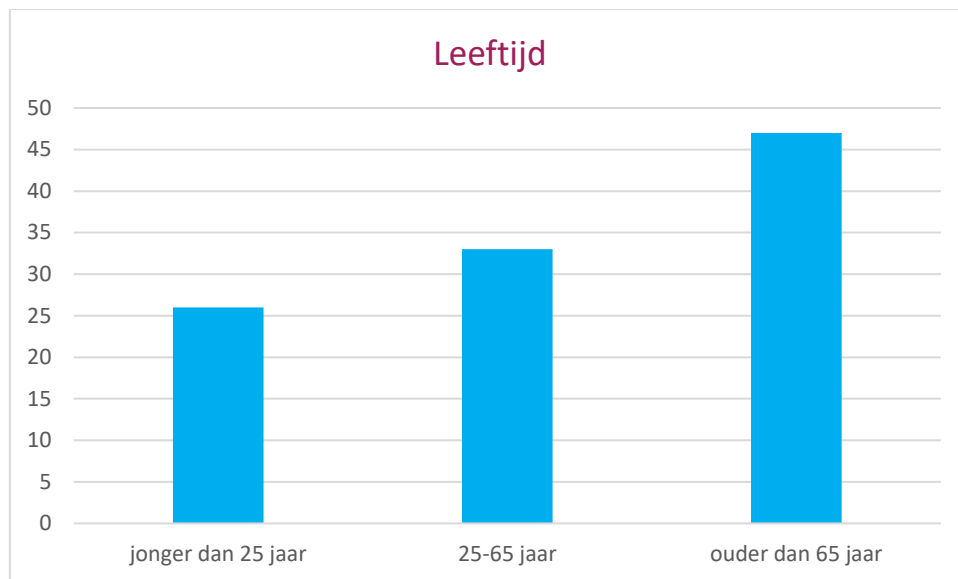
Goed Bezig is al anderhalf jaar bezig met een project om jongeren met ASS, die buiten Wezep op school zitten, anderen te laten ontmoeten in Wezep. Daar komen nu wekelijks drie jongeren op af, waarvan er maar bij één ASS gediagnosticeerd is. Er is onvoldoende tijd om het project echt goed van de grond te krijgen. Meer tijd betekent beter en meer kunnen afstemmen met andere partijen, het aangaan van een vertrouwensband met de jongeren en meer bekendheid geven aan het project. Zowel bij huisartsen, scholen, ouders, maatschappelijke organisaties als de jongeren zelf. Als het professionele netwerk in Wezep groter wordt, wordt het makkelijker om goed aan te sluiten bij de behoeften van de inwoners. Samen zie en hoor je namelijk meer en zit je veel minder vanuit een eiland te werken.

Het sociaal team ziet veel volwassenen met psychische klachten. Velen van hen schamen zich voor hun situatie en kiezen er daardoor voor om binnen te blijven. Dat zorgt ervoor dat de stap naar buiten toe steeds groter wordt. Om deze mensen toch weer te laten deelnemen aan het sociale leven is het van belang dat op een veilige manier te doen. In kleine groepjes met de juiste, laagdrempelige begeleiding. Preventief valt er voor deze inwoners winst te behalen.

Een veilige plek is ook voor jongeren essentieel. En die veiligheid kan zitten in vaste gezichten, een fijne sfeer of een vaste plek. Meerdere professionals en stakeholders geven aan dat het echt belangrijk is om mensen aandacht te geven, serieus te zijn, vertrouwen te geven en 1 op 1 contact te hebben. Dan weten inwoners dat ze bij hen op het goede adres zijn. Dat kost echt tijd, maar betaalt zich later weer uit.

6.4. Behoeftte van inwoners

Inwoners die op het punt staan om boodschappen te doen of net boodschappen hebben gedaan bij de Plus, die naar de markt gaan, of die op en om het Meidoornplein samenkomen spreken we aan (zie bijlage 2). In totaal spreken we 106 inwoners van Wezep: 45 mannen en 61 vrouwen (zie bijlage 3).

Figuur 1: het aantal inwoners per leeftijdsgroep die we gesproken hebben.

De meeste respondenten vinden dat de gemeente genoeg doet voor inwoners om met dorpsgenoten contact te krijgen (57%). Opvallend is dat ouderen positiever zijn dan jongeren. Van de jongeren onder de 25 jaar vindt maar 31% dat de gemeente genoeg doet. Tijdens de gesprekken vertellen sommige respondenten dat hun mening wel gevraagd wordt door de gemeente via een vragenlijst en anderen geven aan 'je hoort nooit wat van de gemeente'. Uit de vragenlijst *Samen geven we de gemeente kleur* komt naar voren dat 1 op 3 respondenten vindt dat de gemeente meer moet doen om ontmoetingen met anderen mogelijk te maken. Daarnaast geeft 10% aan dat ze niet weten waar ze anderen kunnen ontmoeten, terwijl ze dat wel graag willen weten.

De meerderheid van de respondenten wil graag dat er ontmoetingsplekken bij komen in het dorp (62%). In elke leeftijdsgroep is meer dan 50% voorstander van meer ontmoetingsplekken. De wens voor extra ontmoetingsplekken leeft het sterkst bij de jongeren (73%), gevolgd door de volwassenen met 67% en de ouderen met 52%. Het is al bekend in het dorp dat De Huiskamer per 1 januari niet meer in het huidige schoolpand kan blijven en ze maken zich zorgen of De Huiskamer wel terugkomt. Een respondent geeft aan: 'Ik kom er elke vrijdag om te eten, dan zijn we met ongeveer 30 mensen. Dat is het enige uitje in de week.'

Tijdens de gesprekken blijkt dat de respondenten niet per se ontmoetingsplekken met een dak voor zich zien. Met name de jongeren geven aan dat ze graag ergens een plek willen en dat mag ook een bankje zijn of een voetbalveldje. Meerdere jongeren gaven aan dat ze met name een plek willen waar ze welkom zijn en niet weggestuurd worden. Het valt op dat met name voorzieningen voor jongeren die de basisschool hebben verlaten gemist worden. De ouderen geven aan dat ze behoefte hebben aan wat meer gezellige terrasjes in het dorp waar ze gezellig een kopje koffie kunnen drinken. Bij de verbouwing van supermarkt de PLUS hadden inwoners graag meegedacht over wat meer groen en een terras op het terrein: 'Als ze bij de verbouwing van de grote PLUS naar onze mening hadden gevraagd, dan was het hier wat groener en wat minder saai geworden.'

De respondenten vinden dat er te weinig te doen is voor jongeren in Wezep. Er zijn 11 ouderen die aangeven niet te weten of er genoeg aanbod is voor jongeren of niet. Ruim een kwart van de jongeren (27%) vindt dat er genoeg te doen is, de rest van de jongeren is het daar niet mee eens. Kinderen in de basisschoolleeftijd en ouders van jonge kinderen geven aan dat er voldoende (sport)verenigingen zijn waar kinderen aan activiteiten kunnen deelnemen.

Er is onder de respondenten redelijk wat behoefte aan georganiseerde ontmoeting met dorpsgenoten: 25% heeft hier behoefte aan. Opvallend is dat de behoefte onder jongeren (36%) groter is dan onder de volwassenen (22%) en ouderen (21%). Een groot deel van de volwassenen en ouderen geeft aan dat ze het zelf wel organiseren en bijvoorbeeld lid zijn van een kerk of vereniging.

Over de stelling of de gemeente meer moet doen om eenzaamheid tegen te gaan liggen de meningen behoorlijk uiteen: 43% vindt van wel en 48% vindt van niet. Ook op de stelling of elke buurt een 'Huiskamer van de buurt' nodig heeft lopen de meningen uiteen: 47% vindt van wel en 51% vindt dit niet nodig. Opvallend is dat de jongeren (68%) meer bevestigend antwoorden dan de volwassenen (52%) en ouderen (31%). Mensen geven aan dat een buurthuis echt niet in elke wijk hoeft, dat zou wel erg veel zijn. Het gaat er meer om dat mensen die eenzaam zijn het weten te vinden en misschien wel opgehaald worden.

Op de vraag of de inwoners vrijwilligerswerk willen doen om eenzaamheid te verkleinen in het dorp zijn met name de volwassenen daartoe bereid (52%). Er zijn zeker ook ouderen (27%) en jongeren (32%) die zich willen inzetten. Maar velen geven aan dat ze al een druk bestaan hebben met opleiding, werk en gezin waardoor ze weinig vrije tijd over hebben.

Bij de stelling of inwoners zelf meer moeten doen om elkaar te ontmoeten, werd duidelijk dat deze divers wordt geïnterpreteerd. De een ziet met name het collectieve in de stelling: "We moeten er samen de schouders onder zetten om ontmoeten in ons dorp mogelijk te maken". Een ander ziet vooral de rol voor het individu: "Je moet zelf ook je best doen om erop uit te gaan en onder de mensen te komen."

6.5. Voorwaarden voor ontmoeting

De respondenten hebben veel te zeggen over ontmoeting. Ze bespraken wat goed gaat en wat nodig is om mensen die momenteel weinig of geen anderen ontmoeten, ook anderen te laten ontmoeten. Ook benoemden ze belangrijke aspecten om een goede basis voor ontmoeting te hebben. Samengevat identificeren ze vijf cruciale onderdelen voor succesvol ontmoeten.

Veilige plek

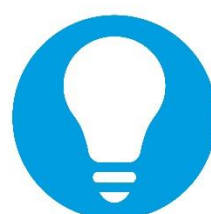
Laagdrempelig

Persoonlijk
contact

Vertrouwen

Eigen initiatief

Het gevoel dat je op elk moment welkom bent en mag zijn wie je bent. Zonder dat je je in de gaten gehouden voelt. Een fijne plek waar je je thuis voelt.

De behoefte om anderen te ontmoeten is er op verschillende momenten op de dag of in de week. Zo heeft de een in de ochtend behoefte aan contact, terwijl een ander juist meer ruimte en behoefte heeft in de middag of avond. Het is van belang om ruime openingstijden te hebben en mensen ten alle tijden welkom te heten. Inwoners willen graag ergens binnenstappen dat huiselijk voelt; een plek waar je jezelf kunt zijn en waar je naar eigen behoefte mee kunt doen. Waar je niet in de gaten wordt gehouden door formele instanties en hulpverleners. De locatie moet ook prettig en uitnodigend zijn om naar binnen te lopen, niet alleen overdag maar ook in de avond wanneer het donker is.

Een veilige plek om te zijn. Veiligheid kan zitten in het hebben van een vaste plek, een fijne sfeer of een vast gezicht.

Het is niet voor iedereen even makkelijk om erop uit te gaan; om anderen buitenshuis te ontmoeten. Een plek waar je je veilig voelt nodigt meer uit om er nog eens naar toe te gaan. Het kan helpen om op vaste momenten terugkerende activiteiten aan te bieden, zoals bijvoorbeeld samen dineren op dinsdag. Mensen weten waar ze aan toe zijn en dat ze op dat moment welkom zijn en anderen kunnen ontmoeten. Vaste gezichten kunnen ook bijdragen aan een veilig gevoel. Je leert mensen kennen, bouwt een band op en kunt bij het vaste gezicht terecht met vragen, zorgen of verhaal. Nummer 13 is bijvoorbeeld op vaste momenten aanwezig op scholen en ze merken dat dat hun vruchten afwerpt; jongeren weten hen te vinden.

Dat je gezien wordt en mensen je kennen. Er is oprechte en echte aandacht. Je bent geen nummer, maar een mens.

Er zijn verschillende behoeften als het gaat om ontmoeten. De een wil graag in een grote groep en de ander juist in een kleine groep. Inwoners willen dat daar ruimte voor is. Dat ze mogen zijn wie ze zijn en dat het contact oprecht is. Daarbovenop hechten inwoners waarde aan initiatieven die echt voor en door andere inwoners zijn ontstaan.

Dat je erop kan vertrouwen dat het juiste wordt gedaan. Dat de kwaliteit goed is en dat afspraken worden nagekomen. Dat er leuke dingen worden georganiseerd en dat ontmoetingsplekken ook echt beschikbaar voor je zijn.

In Wezep wordt nogal eens de kat uit de boom gekeken als het gaat om nieuw aanbod. Ook bij ontmoetingsactiviteiten is het daarom van belang om te doen wat je zegt. Zo heeft Goed Bezig bijvoorbeeld drie keer een route uitgezet voor mensen in een scootmobiel. Er waren zes aanmeldingen en door zowel hitte als regen zeiden sommige mensen af. De routes gingen wel door voor degenen die aanwezig waren. Zij konden gezamenlijk de route afleggen en een kopje koffie drinken. De ervaringen waren heel positief en de deelnemers vertellen dat weer verder in het dorp. Als organisatie versterk je daarmee het vertrouwen dat mensen in je hebben en dat maakt dat ze een volgende keer weer terugkomen of bij een andere activiteit aansluiten.

Dat je zelf ook een verantwoordelijkheid hebt als het gaat om anderen ontmoeten. Zet je naar vermogen in om deel te nemen aan de maatschappij en pak reddingsboeien aan die je worden toegeworpen als dat nodig is.

Om elkaar te ontmoeten kun je afwachten totdat het op je pad komt en je kunt je er zelf ook actief voor inzetten. Er moet ruimte zijn om eigen initiatief te tonen om ontmoeting te faciliteren. Zo worden er in de wijk de Akkers verschillende activiteiten georganiseerd door buurtbewoners. Het initiatief om ontmoeting te faciliteren of deel te nemen aan ontmoetingsactiviteiten ligt voor een deel bij jezelf; pak de mogelijkheden die er zijn en lukt dat even niet dan moet er voldoende vangnet zijn om ontmoeting toch mogelijk te maken.

6.6. Toekomst

Met de verschillende ontmoetingsplekken is ook vooruitgeblikt: wat is er nodig om in de toekomst te kunnen blijven bestaan? In deze paragraaf komen eerst drie bestaansvoorwaarden aan bod: vrijwillige werknemers, huisvesting en financiën. Over deze bestaansvoorwaarden zijn verschillende dingen gezegd door de respondenten. Daarna blikken we aan de hand van de maatschappelijke ontwikkelingen die in hoofdstuk vijf zijn beschreven vooruit. Waar krijgen de ontmoetingsplekken mee te maken en hoe kunnen zij ook in de toekomst ontmoetingen stimuleren?

6.6.1. (Vrijwillige) werknemers

Het kost veel handen om alle ontmoetingsplekken te laten draaien. Dit gebeurt veelal door vrijwilligers, maar ook met betaalde vrijwilligers en mensen met een vrijwilligersvergoeding.

Het vinden van de (vrijwillige) werknemers is tegenwoordig een uitdaging. We zien een landelijke trend waar mensen op andere manieren vrijwilligerswerk willen doen. Ze willen minder gebonden zijn aan een organisatie en meer op projectbasis helpen [16]. Meerdere inwoners en ontmoetingsplaatsen onderkennen dit.

De ontmoetingsplekken hebben wisselende ervaringen met het vinden en binden van mensen. Zo geeft De Klinker aan meer dan voldoende vrijwilligers te hebben en vrije plekken kunnen zij snel vullen. Daarentegen geeft WHC aan dat het best lastig is om nieuwe vrijwilligers te vinden. Op dit moment zijn het met name 'grijze mannen' die vrijwilliger zijn. De vereniging denkt erover na om leden meer verplicht-vrijwillig in te zetten voor de club. Zeker met de vergrijzing die gaande is, zal het aantal vrijwillig aangemelde vrijwilligers afnemen. Een tekort aan vrijwilligers zou kunnen betekenen dat de kantine minder vaak open is en dus minder als ontmoetingsplek beschikbaar is. Bij de Kamphal wordt een tekort aan vrijwilligers nog niet benoemd, maar zij zien wel een grote terugloop bij de leden van de verenigingen sinds het begin van de coronapandemie. De Huiskamer geeft ook aan dat mensen binnenhalen een uitdaging blijft. Ze halen veel vrijwilligers uit hun bezoekers. Daardoor hebben ze nog genoeg vrijwilligers bij activiteiten. Maar vrijwilligers die zich bezighouden met organisatorische en bestuurlijke zaken kunnen ze nog goed gebruiken. De Brinkhof wil zelf op zoek naar meer FTE voor een beheerder. In de toekomst zullen zij allemaal moeten blijven kijken naar hoe zij vrijwilligers en leden blijven vinden en binden om ontmoetingen zoveel mogelijk te kunnen faciliteren.

6.6.2. Huisvesting

Alle ontmoetingsplekken in het dorp hebben wel verbeterpunten aan hun pand. De Kamphal en WHC willen graag verbouwen om te verduurzamen en het pand te moderniseren. De Brinkhof is relatief kortgeleden verbouwd, maar is er niet op ingericht om spontane ontmoetingen te stimuleren. Ze kunnen meer opslagruimte gebruiken en zo hun activiteitenaanbod uitbreiden. De Klinker geeft aan dat ze willen bouwen om wat meer extra ruimte te hebben. Voor De Huiskamer zit de hoogste prioriteit in het vinden van een nieuwe locatie vanaf 1 januari 2024. Zonder pand lukt het De Huiskamer niet om ontmoetingen te organiseren en stimuleren.

6.6.3. Financiën

De ontmoetingsplekken moeten hun exploitatie op orde hebben en dat is soms best een uitdaging. Sommige ontmoetingsplekken zijn voor hun financiën deels afhankelijk van de gemeente. In de vorm van bijvoorbeeld een subsidie of een relatief lage huursom die door de gemeente gevraagd wordt voor de huisvesting. Op hun beurt is de gemeente weer afhankelijk van de ontmoetingsplekken voor onder meer de sociale cohesie en signalering in het dorp. Deze co-afhankelijkheid betekent dat het voor zowel de ontmoetingsplekken als de gemeente belangrijk is om een goede relatie te hebben.

Daarnaast is het voor de ontmoetingsplekken ook belangrijk om hun exploitatie sluitend te houden zodat ze voort kunnen blijven bestaan. Met name De Huiskamer heeft hier moeite mee vanwege hun wisselende locaties. De Huiskamer geeft aan graag een duidelijk toekomstperspectief te hebben wat betreft de locatie, om vanuit daar een realistisch bedrijfsplan te kunnen maken.

6.6.4. Vergrijzing

Het aantal ouderen neemt toe. Zij wonen langer zelfstandig en deze ontwikkeling zorgt mogelijk voor meer vraag naar ontmoeting. De ontmoetingsplekken kunnen hier een rol in pakken. Sommige ontmoetingsplekken zijn aan het verkennen hoe ze die ontmoeting het beste kunnen vormgeven. Zo probeert de Kerngroep Verbinding 'andersom' te denken: als ouderen niet naar ontmoetingsplekken toekomen voor een maaltijd, dan kan de maaltijd misschien een paar keer naar de oudere thuisgebracht worden. Op die manier ontstaat er een vertrouwensband en wordt het voor de oudere minder spannend om toch eens binnen te stappen.

6.6.5. Sociale normen

De respondenten bevestigen het beeld van de veranderende normen. Zij zien een terugloop van leden bij verenigingen. Mensen willen zich minder structureel committeren aan een vereniging of vrijwilligerswerk. Daarbij geven meerdere inwoners ook aan geen lid te zijn van een kerk omdat ze daar geen affiniteit mee hebben. Voor ontmoetingsplaatsen wil dit zeggen dat ze (ook) op een andere manier ontmoeting moeten faciliteren. Bijvoorbeeld door meer eenmalige activiteiten te organiseren.

Daarnaast betekent het iets voor de signaleringsfunctie die ontmoetingsplaatsen normaal kunnen vervullen. Die functie kan heel waardevol zijn voor de gemeente, maar zal verzwakken bij verminderd contact met veel inwoners. Dit kan gevolgen hebben voor de rol die zij kunnen spelen in preventiebeleid.

6.6.6. Afname vertrouwen

Er is bij alle ontmoetingsplekken aandacht voor hoe ze zich verhouden tot andere instituties. Alle ontmoetingsplekken benadrukken dat ze een neutrale plek zijn in relatie tot de kerken. Iedereen is welkom ongeacht of je bij een kerk zit of niet. Dit geldt eveneens voor De Klinker, ondanks hun christelijke achtergrond.

De locatie van formele instituties speelt een rol als het gaat om ontmoeten. De Brinkhof wordt meermaals benoemd als een plek die voor een deel van de inwoners niet veilig voelt vanwege de vele instituties die er gevestigd zijn. De Huiskamer noemt het een voordeel dat zij los van de gemeente werken. Mensen komen makkelijker binnen als ze het gevoel hebben op een neutrale plek te zijn. Dit neemt niet weg dat De Huiskamer voor de gemeente een kansrijke locatie kan zijn om in contact te komen met inwoners, juist vanwege hun veilige en laagdrempelige karakter.

Een aantal ontmoetingsplekken geven aan dat er zorgen zijn over een mogelijk spanningsveld tussen het *moeten* van de gemeente en het *willen* van burgerinitiatieven. Zij willen zich vooral bezighouden met activiteiten en ontmoetingen voor en met inwoners. Ze zijn bang dat een sterkere financiële relatie (bijvoorbeeld een subsidie relatie) met de gemeente leidt tot meer kwaliteitsafspraken. En ze verwachten dat met die afspraken hetgeen wat ze graag willen bewerkstelligen in de knel komt. Om ervoor te zorgen dat ontmoeten zo goed mogelijk kan in Wezep is het van belang om goed samen te werken en bij het maken van keuzes of afspraken goed na te denken welke consequenties dat heeft voor ontmoeten.

6.6.7. Digitalisering

De ontmoetingsplekken geven aan dat het van belang is om goed in beeld te blijven. Het bereiken van inwoners gaat vaak het best via mond tot mond reclame. De Huiskamer vertelt met trots over de bezoekers die met anderen meekomen.

De Huiskamer en De Brinkhof benoemen allebei expliciet dat ze digitaal nog niet goed zichtbaar zijn. Voor veel mensen en organisaties kan zo'n website de eerste indruk zijn van een ontmoetingsplek. Het is daarvoor belangrijk dat die eerste indruk goed is. Ze geven allebei aan dat hun websites niet goed zijn voor hun imago. Kijkend naar de websites is de website niet gebruiksvriendelijk, zijn de beelden van matige kwaliteit en is veel van de informatie gedateerd. De Huiskamer is daarnaast niet te vinden op Google Maps. Dat kan potentiële bezoekers belemmeren om langs te komen. Daarnaast is het ook vervelend voor potentiële samenwerkingspartners. Die krijgen een minder professioneel beeld bij de organisaties. De Huiskamer en De Brinkhof geven aan dat de gemeente hen mogelijk financieel zou kunnen helpen met het eenmalig bij de tijd brengen van hun online aanwezigheid. Het is daarbij goed voor de ontmoetingsplekken om iemand in huis te hebben die er voor zorgt dat de website up to date is en dat er goede foto's van activiteiten zijn om daarvoor te gebruiken. Structureel zullen ze hier zelf mensen voor moeten betrekken.

Een alternatief kan zijn dat de gemeente een gedecentraliseerde website heeft voor alle ontmoetingsplekken in de gemeente³ of dat studenten uit Wezep als schoolopdracht de digitale zichtbaarheid van de ontmoetingsplekken verbeteren.

Voor de Kamphal, WHC en De Klinker lijkt dit minder te spelen. De eerste twee draaien minder op spontane bezoeken en worden vanwege hun faciliteiten wel gevonden door eventuele partners. De Klinker heeft vanuit het Leger des Heils een goedwerkende website.

6.6.8. Toegankelijkheid en inclusie

Met name de buurthuizen zijn begaan met het uitbreiden van hun doelgroep. Zowel De Huiskamer als De Klinker geven aan dat er meerdere mensen met GGZ-problematiek over de vloer komen. De Huiskamer biedt daarnaast ook taalles, waardoor ze anderstaligen over de vloer krijgen. Verder staan de ontmoetingsplaatsen open voor andere groepen. Ze proberen, samen met professionals, om mensen die het zelf niet lukt om anderen te ontmoeten te bereiken. Het vraagt behoorlijk wat tijdsinvestering om deze mensen te vinden.

Er is aangegeven door mensen voor wie ontmoeten niet vanzelfsprekend is dat ze er wel behoefte aan hebben. Mensen met een ASS of burn-out hebben bijvoorbeeld aangegeven in kleiner verband te willen ontmoeten zonder te veel prikkels. Dat is op dit moment nog niet goed mogelijk bij de ontmoetingsplekken, maar wel iets waar ze aan willen werken.

³ Ter inspiratie: www.MeedoenInBronckhorst.nl

7. Conclusie

In dit onderzoek staat de vraag centraal of er behoefte is om voor de verschillende doelgroepen meerdere ontmoetingsplekken in Wezep te realiseren. Voordat we die vraag beantwoorden gaan we eerst in op de subvragen.

Welke ontmoetingsplekken zijn er in Wezep? Welke doelgroepen bereiken deze ontmoetingsplekken?

In Wezep zijn verschillende ontmoetingsplekken te vinden. Er zijn kerken, (sport)verenigingen, horeca, buurtontmoetingsplekken en een Multifunctioneel Centrum die ruimte bieden voor ontmoeting en zaalverhuur (zie het kaartje bij 6.1.1.).

Een deel van de horeca en de sportlocaties is wat meer aan de Noordelijke en Zuidelijke kant van het dorp gevestigd en de kerken en buurthuizen liggen over het algemeen wat centraler in het dorp.

Er zijn verschillende ontmoetingsplekken in Wezep, die samen alle leeftijdsgroepen bedienen. Ondanks dat De Huiskamer en De Klinker bedoeld zijn voor alle leeftijdsgroepen, komen daar vooral volwassenen en ouderen. De Huiskamer en De Klinker zijn gericht op inwoners die op zoek zijn naar contact en daar komen geleidelijk steeds meer mensen met een psychisch kwetsbare achtergrond. De Brinkhof is daarentegen gericht op informele en formele maatschappelijke organisaties.

Naast ontmoetingsplekken die binnen zijn, zijn er ook ontmoetingsplekken buiten. Denk bijvoorbeeld aan een park, speeltuin of bankje in de openbare ruimte. Deze plekken zijn in dit onderzoek niet meegenomen.

Welke behoefte hebben inwoners om elkaar te ontmoeten?

Er is onder de inwoners behoefte aan meer ontmoetingsmogelijkheden in Wezep en dan met name voor de jeugd. Jongeren geven aan dat het geen plekken hoeven te zijn met een dak; een voetbalveldje of bankje is genoeg. Als ze er maar welkom zijn en niet weggestuurd worden. Er hoeft niet in elke wijk een buurthuis te komen. Wel vinden inwoners het fijn dat er, zoals nu het geval is, meerdere ontmoetingsplekken in het dorp zijn. Dan kun je kiezen waar je jezelf het meest thuis voelt. Daarbij wordt laagdrempeligheid vaak benoemd. Mensen willen makkelijk een keer binnen kunnen lopen.

Naast ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren is er ook behoefte aan ontmoeting voor mensen die het zelf niet lukt om anderen te ontmoeten. Zij hebben vooral behoefte aan kleinschalige, prikkelarme ontmoetingen. Daarnaast komen er door de vergrijzing steeds meer ouderen, waardoor de vraag naar ontmoetingsmogelijkheden voor hen ook steeds groter zal worden.

Aan de andere kant zijn er ook veel inwoners die het nu prima vinden. Zij weten zelf genoeg contact te leggen. Bijvoorbeeld door lid te zijn van een vereniging of kerk en door hun contacten met vrienden en familie. Zij hebben geen behoefte aan meer ontmoetingsmogelijkheden.

Welke ontwikkelingen kunnen de behoefte aan ontmoetingsplekken in de toekomst beïnvloeden?

Maatschappelijke ontwikkelingen laten zien dat mensen steeds langer zelfstandig blijven wonen. Het aantal leden van (sport)verenigingen loopt terug evenals het aantal leden van kerkgemeenschappen. Dat maakt dat anderen ontmoeten minder vanzelfsprekend wordt. Om toch de binding met anderen in de samenleving te krijgen en houden zijn ontmoetingen nodig. Volgens inwoners doet de gemeente daar zeker haar best voor, maar kan er meer in geïnvesteerd worden. De professionals geven aan dat ze meerwaarde zien in meer investeren op welzijn, denk aan fysiek, mentaal, financieel en sociaal welzijn. Ze verwachten dat meer tijd en ruimte voor professionals met name

preventief vruchten af gaat werpen: mensen zijn eerder in beeld, waardoor duurdere hulp en zorg minder snel ingezet hoeft te worden.

Digitalisering en toegankelijkheid spelen een rol bij het zichtbaarder worden van bestaande behoeften aan ontmoetingsplekken. Door online goed vindbaar te zijn én veel mensen te bereiken, weten meer mensen welke mogelijkheden er zijn. Hoe meer mensen weten wat er kan, hoe meer mensen er gebruik van zullen maken. Ook mensen met latente behoeften worden bereikt, waardoor zij mogelijk sneller in contact komen met anderen. De toenemende aandacht voor inclusie maakt dat de vraag en behoeften vanuit verschillende doelgroepen zichtbaarder wordt, denk aan mensen met een psychische kwetsbaarheid of met een fysieke beperking.

Hoe kijken de ontmoetingsplekken zelf naar de ontwikkelingen en hun doelstellingen op korte en middellange termijn?

De ontmoetingsplekken willen graag de inwoners en organisaties die ze bedienen blijven bedienen. Daarnaast willen ze nog meer mensen de mogelijkheid geven anderen te ontmoeten. Daarvoor is het voor De Klinker, WHC en de Kamphal nodig om hun huisvesting op orde te krijgen: hun panden moeten uitgebreid en of gemoderniseerd worden om meer ontmoeting te kunnen faciliteren. De Huiskamer is er vooral op gericht om tijdig een geschikte nieuwe locatie te vinden en betrekken.

Op middellange termijn benoemen alle organisaties het belang van hun voortbestaan. Ze zien allemaal dat ze een belangrijke plek in Wezep vervullen en zouden dat graag blijven doen of zelfs hun impact vergroten. Echter zijn hun plannen voor de middellange toekomst nog niet altijd heel concreet. Ze kijken met name naar het soort groepen dat ze nog niet bereiken of meer willen bereiken en denken na over activiteiten die ze (daarvoor) willen organiseren. De ontmoetingsplekken zijn intensief bezig met het op orde houden van de bestaansvoorwaarden vrijwilligers, huisvesting en financiën. Dit is essentieel om te kunnen blijven bestaan. Het vooruitkijken op de middellange termijn krijgt minder aandacht. De ontmoetingsplekken zijn zich er wel degelijk van bewust dat vooruit kijken belangrijk is.

Wat hebben de huidige ontmoetingsplekken nodig om ook in de toekomst hun doelgroep te kunnen bedienen of waar gewenst de doelgroep te verbreden?

Om te kunnen blijven bestaan hebben de ontmoetingsplekken voldoende vrijwilligers, geschikte huisvesting en voldoende financiële middelen nodig om ontmoeting te organiseren en faciliteren. Daarnaast zijn een aantal aspecten van belang om ontmoeten succesvol te laten verlopen. Zo moeten de ontmoetingsplekken laagdrempelig zijn en een veilige plek bieden voor inwoners. Er moet sprake van persoonlijk contact zijn en er moet ruimte zijn voor eigen initiatief. Daarnaast moeten inwoners vertrouwen hebben in de ontmoetingsplek en het activiteitenaanbod.

Samenvattend kunnen we zeggen dat er behoorlijk veel mogelijkheden zijn in Wezep om anderen te ontmoeten. Veel mensen geven aan dat het hen ook lukt om anderen te ontmoeten en dat zij op dat vlak geen ondersteuning nodig hebben. Om de ontmoetingsplekken te kunnen behouden is er volgens de ontmoetingsplekken tijdig onderhoud nodig, om zo aantrekkelijk en duurzaam te blijven én om bestaande en nieuwe activiteiten te kunnen blijven bieden. Het vinden en binden van vrijwilligers en het realiseren van een sluitende exploitatie zijn eveneens basisvoorwaarden. Dit zal in de toekomst mede door de vergrijzing en het afnemende aantal leden van verenigingen en kerkgenootschappen een steeds grotere uitdaging worden.

Daarnaast geven respondenten aan dat mensen met een psychisch kwetsbare achtergrond behoefte hebben aan ontmoeting in een kleine, veilige groep waarbij prikkels zo beperkt mogelijk worden gehouden en waar de juiste, passende begeleiding wordt geboden.

Jongeren geven aan dat zij behoefte hebben aan een ontmoetingsplek. En dat hoeft niet een plek in een pand te zijn, een voetbalveldje of bankje is ook genoeg. Jongeren vinden het belangrijk dat ze er welkom zijn en niet weggestuurd worden. Ontmoeten in de buitenruimte wordt opgepakt in het onderzoek naar bewegen, spelen en ontmoeten door OBB Ingenieursbureau.

Om meer ontmoeting voor elkaar te krijgen is het naast de bestaansvoorwaarden van belang dat er continue aandacht is voor de vijf voorwaarden voor ontmoeting.

Veilige plek

Laagdrempelig

Persoonlijk
contact

Vertrouwen

Eigen initiatief

8. Advies

Er is veel gedeeld tijdens het onderzoek en we zien verschillende kansen om het ontmoeten in Wezep te stimuleren.

1. Investeer verder in de relatie met ontmoetingsplekken

De ontmoetingsplekken geven over het algemeen aan meer betrokkenheid van de gemeente te wensen. Ze ervaren de lijntjes als kort, maar discussies met de gemeente duren lang én de gemeente is maar weinig te vinden op de locatie. Sommige ontmoetingsplekken maken zich er zorgen over dat de gemeente, en daarmee de politiek, niet lijkt te weten wat er allemaal gebeurt en welke meerwaarde ze hebben. Door meer zichtbaar te zijn als gemeente investeer je in de relatie met de ontmoetingsplekken.

2. Ga met ontmoetingsplekken in gesprek over (basis)voorwaarden voor succesvol ontmoeten

Om ontmoetingsplekken te laten bestaan moet tenminste aan drie basisvoorwaarden worden voldaan: vrijwilligers, financiën en huisvesting. Daarnaast geven respondenten in dit onderzoek aan dat aanvullend aan vijf voorwaarden voor ontmoeting voldaan moet worden: veilige plek, laagdrempelig, persoonlijk contact, vertrouwen en eigen initiatief. Ga met de ontmoetingsplekken in gesprek over deze acht voorwaarden. In hoeverre wordt aan deze voorwaarden voldaan? Op welke onderdelen wordt er door de ontmoetingsplek en/ of gemeente een verandering gewenst? Tijdens dit gesprek kunnen verwachtingen over en weer worden uitgesproken en desgewenst in gezamenlijkheid naar oplossingen worden gezocht.

3. Deel de voorwaarden-lat voor ontmoeten

De (basis)voorwaarden voor succesvol ontmoeten zijn voor nieuwe initiatieven interessant, zowel voor nieuwe plekken als voor nieuwe activiteiten die zich op ontmoeten richten. Door de acht (basis)voorwaarden met de initiatiefnemers te delen, weten zij wat nodig is om de kans op succesvol ontmoeten te vergroten. De initiatiefnemers kunnen hun idee langs de 'voorwaarden-lat' leggen en indien nodig hun idee aanpassen om vervolgens tot zoveel mogelijk ontmoeting te komen. Daarnaast kan de voorwaarden-lat nieuwe initiatieven helpen om hun bijdrage aan de gemeente uit te leggen bij bijvoorbeeld een aanvraag voor (financiële) ondersteuning.

4. Versterk het professionele netwerk

Er zijn veel organisaties en verenigingen actief in Wezep, denk aan opbouwwerker, jongerenwerker, buurtsportcoach, leden van het sociaal team, etc. In dit onderzoek geeft een groot aantal van hen aan dat het moeilijk is om mensen met een psychische of fysieke kwetsbaarheid en mensen die eenzaam zijn te bereiken. Het kost hen veel tijd en ze merken dat ze allemaal zoekende zijn in hoe deze kwetsbare mensen het best gevonden kunnen worden. De professionals geven aan dat het hen helpt om elkaar goed te kennen en van elkaar te weten wie waar mee bezig is. Om dit in Wezep voor elkaar te krijgen kan een aangewezen *buurtverbinder* een sleutelpositie gaan vervullen: door de partijen bij elkaar te brengen, kennis te delen, samenwerking te vergroten en zo een grotere impact in Wezep te realiseren. Door de handen ineen te slaan wordt het makkelijker om achter de voordeur te komen bij mensen die er zelf niet op uit gaan. De buurtverbinder kan de brug slaan tussen de verschillende professionals en ervoor zorgen dat het wiel niet telkens opnieuw uitgevonden hoeft te worden en dat ze elkaar versterken. Door de versterking zullen inwoners die nu niet kunnen ontmoeten, sneller en eerder in beeld zijn en gestimuleerd kunnen worden om wel anderen te ontmoeten. Deze rol van buurtverbinder kan bijvoorbeeld bij de opbouwwerker belegd worden.

5. Ondersteun bij online marketing

In een wereld waarin we steeds meer online organiseren is het hebben en onderhouden van bijvoorbeeld een toegankelijke website steeds belangrijker. Zowel De Brinkhof als De Huiskamer geven aan dat hun marketing wel een boost kan gebruiken. Door online goed zichtbaar te zijn, worden de ontmoetingsplekken beter gevonden door zowel inwoners als verwijzers, zoals bijvoorbeeld een huisarts. Een groter bereik betekent dat meer mensen op de hoogte zijn van de ontmoetingsmogelijkheden die er zijn. Daarnaast is de online presentatie van de ontmoetingsplekken mede bepalend voor hun imago en daarmee essentieel om op orde te hebben. Verken welke ondersteuning er vanuit de gemeente geboden kan worden. Dat kan een eenmalige impuls zijn of een structurele. Maak kan ook zijn door bijvoorbeeld een verbinding te faciliteren tussen studenten en de ontmoetingsplekken, zodat studenten de online marketing een boost kunnen geven.

6. Blijf aandacht houden voor de jeugd

In dit onderzoek komen duidelijke zorgen naar voren over jeugdproblematiek waarbij drugsmisbruik, geweldscultuur, en verveling/frustratie genoemd worden als oorzaak. De gemeente is op verschillende manieren met behoeften van de jeugd aan de slag. Zo wordt ingezet op Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en is er onlangs QuickScan jongeren gemeente Oldebroek opgeleverd. Combineer hetgeen reeds opgepakt wordt, met de behoefte aan meer ontmoetingsmogelijkheden, die in dit onderzoek is uitgesproken door jongeren. Alert blijven en inzetten op voldoende ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren zal ontmoeting tussen jongeren versterken.

7. Onderzoek de (on)mogelijkheden van een maatschappelijk en economisch centrum

Het maatschappelijke en economische centrum zijn momenteel op verschillende plekken in Wezep te vinden. Een aantal respondenten heeft de wens uitgesproken om deze te combineren. Zij redeneren dat het centrum levendiger wordt en daardoor aantrekkelijker. En inwoners die niet van plan waren om naar een ontmoetingsplek te gaan, maar bijvoorbeeld naar een winkel, zien de uitnodigende laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden en stappen veel makkelijker binnen. Onderzoek de (on)mogelijkheden van een centrum waarin het maatschappelijk en economisch hart samenkomen. De verhuizing van De Huiskamer naar een ander pand kan daarbij meegenomen worden.

9. Bijlage 1: Bronnen

Personen die we gesproken hebben

Buurtvereniging Wijk U	B. van Oene – bestuurslid
Multifunctioneel Centrum De Brinkhof	C. Compagner – secretaris H. Kogelman – penningmeester K. van Ommen – voorzitter
De Huiskamer	L. Smit – initiatiefnemer een vrijwilliger de beheerder de chef-kok een medewerker van Stichting Present
De Kamphal	G. Sleurink – beheerder
De Klinker	W. Rouw – missionair werker Meerdere vrijwilligers van het koffiedrinken en de winkel
Kerken	G. van Bruggen – Het pastoraal platform Wezep C. v.d. Keur – Noorderlicht
Voetbalvereniging WHC	J. Jonkman – secretaris
Overig	E. Bruijnes – dorpscontactambtenaar P. Zoombelt – dorpscontactambtenaar J. Neevel – dorpscontactambtenaar K. Bouwman – opbouwwerker N. Schrijver – opbouwwerker K. Schakel – beleidsambtenaar gezondheid K. Mooren – buurtsportcoach R. Uitslag – Nummer 13 G. v.d. Streek – bestuurslid dorpshuis 't Grinthuus W. Rietberg – wijkraad De Akkers en Zorgsaam Oldebroek D. Griede – ouderenbezoeker

Overige bronnen

- 1 [Ouderen \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl)
- 2 [Woonplaats Wezep in cijfers en grafieken \(bijgewerkt 2023!\) | AlleCijfers.nl](#)
- 3 [Infographic Impact van de vergrijzing | RIVM](#)
- 4 [Worden we individualistischer? \(cbs.nl\)](https://www.cbs.nl)
- 5 De religieuze kaart van Nederland 2010-2015 via [Helft Nederlanders is kerkelijk of religieus \(cbs.nl\)](#)
- 6 [Pubers haken af bij sportclub door vaste trainingstijden en verplichtingen \(nos.nl\)](#)
- 7 [Dalend vertrouwen in de overheid: de laag-vertrouwensamenleving – Universiteit Leiden](#)
- 8 [Verkiezingsuitslagen voor de gemeente Oldebroek \(bijgewerkt 2023!\) | AlleCijfers.nl](#)
- 9 [Dashboard – Gezondheid – Oldebroek \(waarstaatjegemeente.nl\)](#)
- 10 [Dashboard – Openbare orde en veiligheid – Oldebroek \(waarstaatjegemeente.nl\)](#)
- 11 [De meerwaarde van fysieke ontmoetingsplekken | buurtwijs.nl](#)
- 12 [Versterk je merk met foto's: do's & dont's voor je website – Frankwatching](#)
- 13 [Zoekmachineoptimalisatie \(SEO\): meer bezoek naar je site | KVK](#)
- 14 [Inclusie in de sport is in de praktijk nog vaak een illusie – Sociale Vraagstukken](#)
- 15 [Nationaal Programma tegen Discriminatie en Racisme \(overheid.nl\)](#)
- 16 [Minder mensen doen aan vrijwilligerswerk, blijkt uit nieuw onderzoek: 'Mensen willen zich niet vastleggen op vaste periode' - EenVandaag \(avrotros.nl\)](#)

10. Bijlage 2: Format voor gesprek met inwoners

Stellingen

Eens of oneens

1. De gemeente doet genoeg voor inwoners om contact met dorpsgenoten te krijgen.
2. Er moeten ontmoetingsplekken bij komen in ons dorp.
3. Er is genoeg te doen voor jongeren in Wezep.
4. Ik heb behoefte aan georganiseerde ontmoeting met dorpsgenoten.

5. De gemeente moet meer doen om eenzaamheid tegen te gaan.
6. Elke buurt heeft een 'Huiskamer van de Buurt' nodig.
7. Ik wil wel vrijwilligerswerk doen om eenzaamheid te verkleinen in Wezep.
8. Inwoners moeten zelf meer doen om elkaar te ontmoeten.

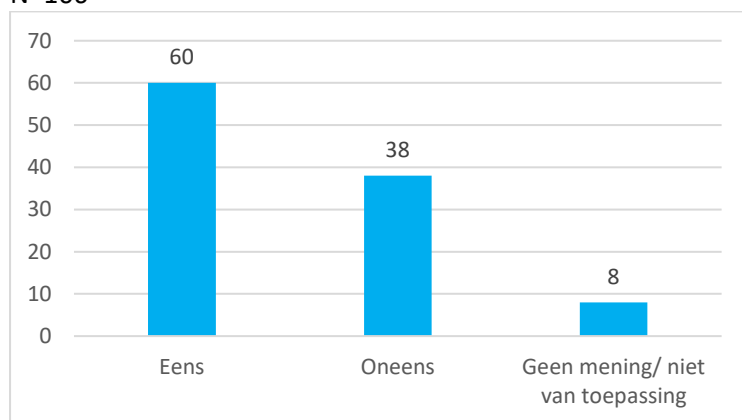
Vragen

- Hoe oud ben je?
- Ben je een man/ vrouw/ anders?
- Ben je lid van een vereniging, geloofsgemeenschap of inwonersinitiatief?
- Stel er komt een ontmoetingsplek in Wezep, wat zou je daar willen doen?
 - o is dat er nu nog niet?
 - o waarom ga je niet naar de bestaande plekken?
- Moet de gemeente iets doen om het makkelijker te maken om andere mensen te ontmoeten?
 - o Zo ja, wat?
- Wat wil je graag kwijt over ontmoeten in je dorp?

11. Bijlage 3: Tabellen

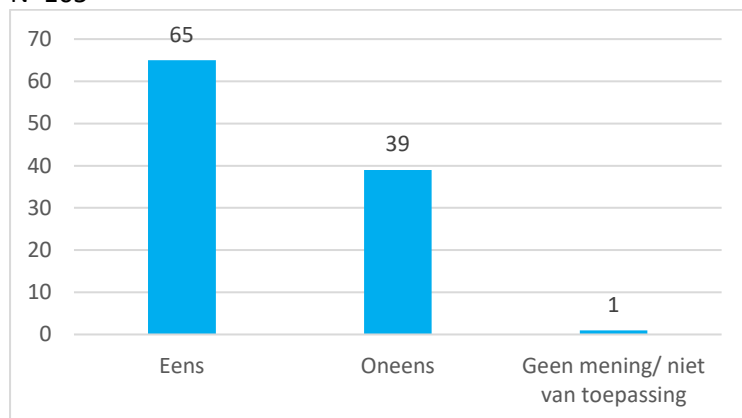
Stelling 1: de gemeente doet genoeg voor inwoners om contact met dorpsgenoten te krijgen.

N=106

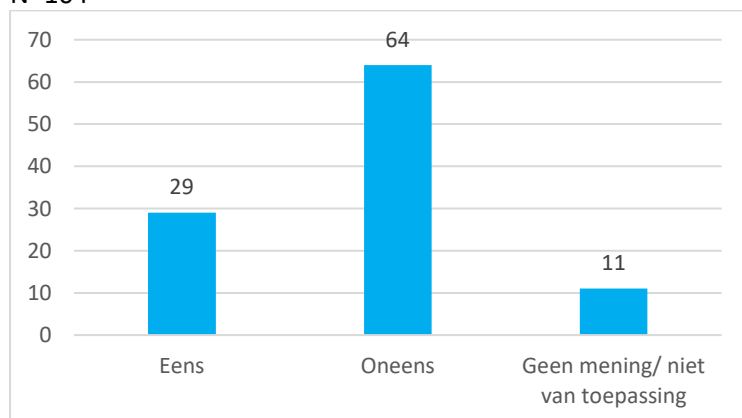
Stelling 2: Er moeten ontmoetingsplekken bij komen in ons dorp.

N=105

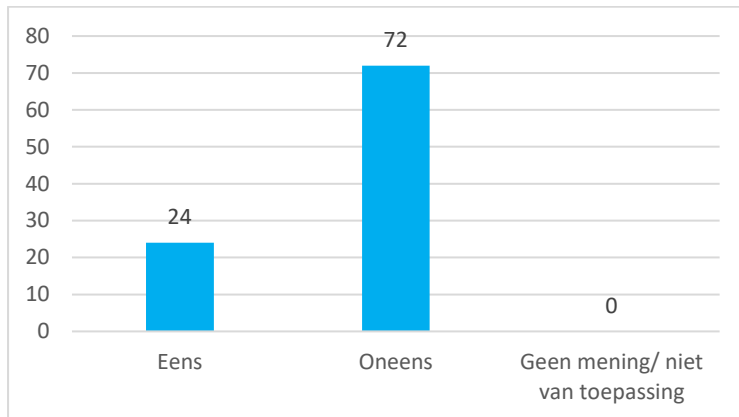
Stelling 3: Er is genoeg te doen voor jongeren in Wezep.

N=104

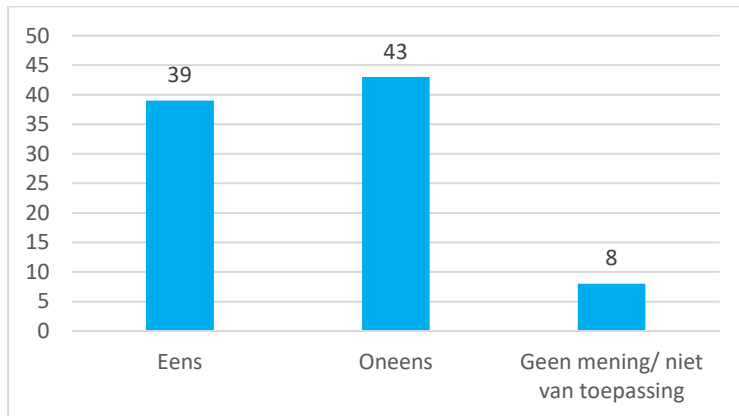
Stelling 4: Ik heb behoefte aan georganiseerde ontmoeting met dorpsgenoten.

N=96

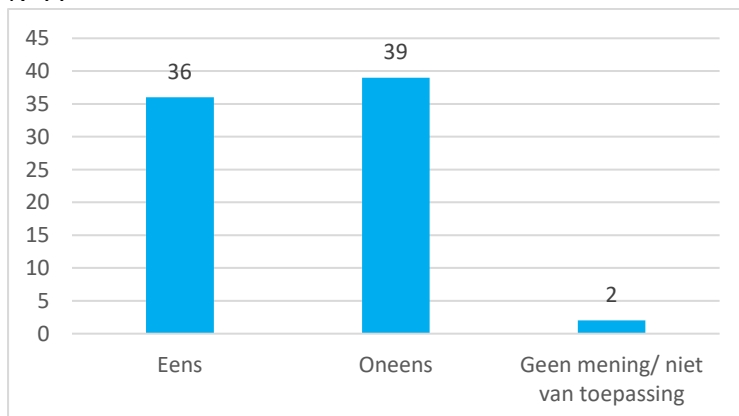
Stelling 5: De gemeente moet meer doen om eenzaamheid tegen te gaan.

N=90

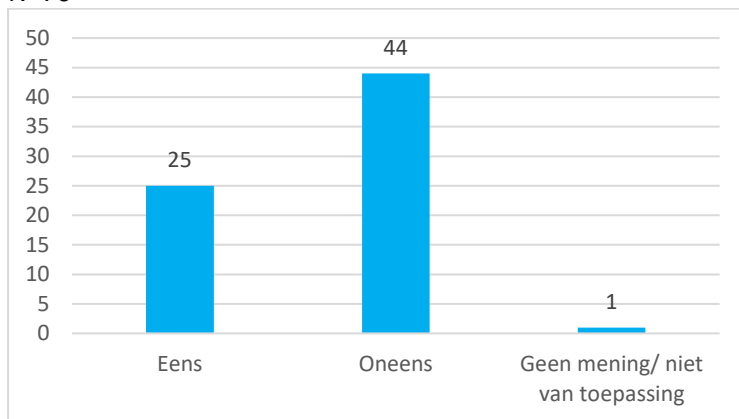
Stelling 6: Elke buurt heeft een 'Huiskamer van de Buurt' nodig.

N=77

Stelling 7: Ik wil wel vrijwilligerswerk doen om eenzaamheid te verkleinen in Wezep.

N=70

Stelling 8: Inwoners moeten zelf meer doen om elkaar te ontmoeten.

N=70

